

Id-Dipartimenti tal-Malti fil-Kulleġġi ta' Malta u Għawdex

ROTTA 2

**L-Eżamijiet ta'
Nofs is-Sena 2017 - 2018**

Id-Disa' Sena

Il-Fehim mis-Smigh

Hin: 15-il minuta

Il-Karta tal-Għalliema

Gwida ghat-Tmexxija tal-Eżami tal-Fehim mis-Smigh

1. L-għalliema tal-Malti li se jmessu l-eżami tas-smigh isellmu lill-istudenti u wara li jitqassmu l-karti tal-eżami tas-smigh jgħidulhom: **“Bonġu. Nitlobkom biex tiktbu isimkom, kunjomkom u l-klassi fil-post ipprovdut fil-karta ta' quddiemkom.”**
2. Meta l-għalliema jaraw li l-istudenti lestew, jgħidulhom: **“Issa se naqralkom l-ewwel silta. Nitlobkom toqoghdu attenti għall-qari. Ma tistghux tiktbu jew taħdmu l-eżerċizzji waqt li nkun qed naqralkom is-silta.”**
3. L-għalliema jaqraw l-ewwel silta kollha b'ritmu meqjus u meta jispiċċaw mill-qari jgħidu lill-istudenti: **“Issa se naqralkom l-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji li tridu taħdmu fuq is-silta li għadkom kemm smajtu. Tistghu taħdmuhom waqt li qed naqra. Infakkarkom li s-silta ser terġa' tinqralkom darb'ohra.”**
4. L-għalliema jaqraw l-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji kollha kif hemm fil-karta. Wara dan il-qari l-istudenti jingħataw f'it hin biex jaħdmu qabel ma jibda t-tieni qari tal-ewwel silta. Wara jgħidu lill-istudenti: **“Issa se naqralkom għat-tieni u l-aħhar darba s-silta flimkien mal-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji. Tistghu tkomplu taħdmu waqt dan il-qari.”**
5. Kif l-għalliema jtemmu t-tieni qari jagħtu f'it hin biex l-istudenti jkomplu jaħdmu l-karta. Wara jgħidu lill-istudenti: **“Issa se naqralkom it-tieni silta. Nitlobkom toqoghdu attenti għall-qari. Ma tistghux tiktbu jew taħdmu l-eżerċizzji waqt li nkun qed naqralkom is-silta.”**
6. L-għalliema jaqraw it-tieni silta kollha b'ritmu meqjus u meta jispiċċaw mill-qari jgħidu lill-istudenti: **“Issa se naqralkom l-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji li tridu taħdmu fuq is-silta li għadkom kemm smajtu. Tistghu taħdmuhom waqt li qed naqra. Infakkarkom li s-silta ser terġa' tinqralkom darb'ohra.”**
7. L-għalliema jaqraw l-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji kollha kif hemm fil-karta. Wara dan il-qari l-istudenti jingħataw f'it hin biex jaħdmu qabel ma jibda t-tieni qari tas-silta.
8. L-għalliema jgħidu lill-istudenti: **“Issa se naqralkom għat-tieni u l-aħhar darba s-silta flimkien mal-istruzzjonijiet u l-eżerċizzji. Tistghu tkomplu taħdmu waqt dan il-qari.”**
9. Hekk kif tgħaddi kwarta mill-bidu tal-eżami, l-għalliema jgħidu lill-istudenti: **“Il-hin tal-eżami għadda. Jekk jogħġbokom ieqfu mill-kitba u se niġbor il-karti. Grazie”**
10. L-għalliema għandhom jaraw li l-karti kollha tal-eżami tas-smigh jingabru u l-istudenti jkomplu bl-eżami tal-qari u l-kitba.

Il-Ġonna tal-Argotti

Il-Ġonna tal-Argotti huma proprjetà tal-Università ta' Malta u twaqqfu madwar mitejn u ħamsin sena ilu mill-magħruf Dr Ġużeppi Zammit. L-isem 'Argotti' ġie mill-Balliju Ignatius de Argote et Guzman li kien bena l-palazz tiegħu f'dawn il-ġonna li jammontaw għal 200 tomna art. Dawn il-ġonna huma magħrufa wkoll bħala l-Ġonna Botaniċi u huma istituzzjoni ta' taġġim li fihom l-istudenti tal-Botanika jsibu għadd kbir ta' ħxejjex u pjanti biex jistudjaw fuqhom.

Fis-sena 1774 il-Balliju bena grotta ħdejn il-bieb ewlieni tal-parti l-privata tal-ġnien. Fis-saqaf ta' din il-grotta wieħed jista' jara l-arma tal-Balliju u l-ħitan fihom disinji magħmulin minn qroll, ċagħaq, ġebel tal-ilma kristallizzat u bċejjeċ tal-ħġieġ imlewwen. Il-Ġnien San Filippu, magħruf ukoll bl-isem ta' 'Ġnien il-General' jagħmel ukoll parti mis-sezzjoni privata. Dan il-ġnien jinsab f'livell aktar baxx mill-ġnien ewlieni.

L-Argotti hu mqassam f'żewġ taqsimiet magħrufa bħala l-ġonna pubbliċi u l-ġonna privati. Il-ġonna pubbliċi huma l-isbaħ u hawn insibu varjetà ta' siġar, xtieli, pjanti ornamentali u fjuri. Il-ġonna privati fihom bosta taqsimiet differenti li fihom jinżammu kakti u pjanti sukkulenti, pjanti mediċinali, siġar tal-frott u flora Maltija u barranija li tinkludi anke s-siġra nazzjonali Maltija li hija s-Siġra tal-Għargħar. Il-palazz tal-Balliju ukoll jinsab f'din il-parti privata tal-ġnien.

Bħal kull haġa oħra dan il-ġnien sabiħ ikun jeħtieġ li dejjem jinżamm fl-aħjar stat possibli għax l-elementi tan-natura jhallu l-effetti negattivi ta' tagħhom. Għalhekk kien ilu żmien jinħass il-bżonn ta' restawr ta' dan il-post. Fl-2016, Lejlet il-Jum Dinji tal-Ambjent, thabbru dettalji dwar proġett ta' restawr li reġġa' lura dawn il-ġonna fil-Furjana għall-istat oriġinali ta' tagħhom. Dan il-proġett sewa madwar erba' miljun ewro. Għalhekk illum wieħed jista' mill-ġdid igawdi l-ġmiel ta' dan il-ġnien li nistgħu nġhidu li hu wieħed mill-isbaħ li nsibu f'pajjiżna. Tajjeb li napprezzawh u nibzghu għalih halli jkun jista' jitgawda mill-ġenerazzjonijiet ta' warajna.

Taħriġ A: Immarka jekk hux Vera jew Falz skont dak li smajt fis-silta (5 marki)

1. Il-Ġonna tal-Argotti huma proprjetà tal-Università ta' Malta. _____
2. Il-Ġonna tal-Argotti twaqqfu madwar sitt mitt sena ilu. _____
3. Fl-1774 inbniet grotta ħdejn il-bieb ewlieni tal-parti l-privata tal-ġnien. _____
4. L-Argotti hu mqassam fi tliet taqsimiet. _____
5. Il-proġett ta' restawr sewa madwar 7 miljun ewro. _____

Tahriġ B: Aghmel sinjal taht il-kelma t-tajba

(5 marki)

1. Il-Ġonna tal-Argotti huma magħrufa wkoll bħala l-Ġonna (Antiki, Botaniċi, Rurali).
2. Il-Ġonna tal-Argotti jammontaw għal (100 tomna art, 200 tomna art, 300 tomna art).
3. Il-Ġnien (San Filippu, San Katald, San Pawl) jagħmel ukoll parti mis-sezzjoni privata tal-Ġonna tal-Argotti.
4. Il-palazz tal-Balliju jinsab fil-parti (pubblika, privata, ġdida) tal-Ġnien.
5. Id-dettalji tal-proġett ta' restawr tħabbru fl- (2001, 2009, 2016).